

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
ชื่อและนามสกุล นายมานิต ลาเกลี้ยง
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์สุกัญญา อธิปอนันต์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ผู้วิจัย นายมานิต ลาเกลี้ยง **รหัสนักศึกษา** 2569001510

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุขเมือง **แสนเสริม**
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 2) ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 3) การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 4) ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ 5) ความต้องการการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และ 6) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ประชากรในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 77 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดโดยการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 62.3 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 39.35 ปี ร้อยละ 61.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการเฉลี่ย 11.78 ปี ร้อยละ 51.9 ระยะเวลาที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์เฉลี่ย 4.53 ปี ร้อยละ 90.9 เคยได้รับการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ 2) ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ตอบได้คะแนนเฉลี่ยจำนวน 12.64 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน 3) การใช้สื่อประชาสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สื่อที่ใช้มากที่สุด คือ สื่อบุคคล โดยสื่อทุกประเภทถูกใช้เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้มากที่สุด 4) สำหรับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อประโยชน์และความจำเป็นในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ความต้องการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สื่อที่ต้องการใช้มากที่สุด คือ สื่อบุคคล และเจ้าหน้าที่ที่มีความต้องการในการพัฒนาด้านการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ด้วยการจัดฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะ 6) โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจอื่นมากจนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้ความสำคัญกับการใช้แอปพลิเคชันทางการเกษตร หน่วยงานควรฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเป็นสื่อบุคคล และผลักดันให้เจ้าหน้าที่ใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร

คำสำคัญ การใช้สื่อ การประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

Thesis title: Mass Media Utilization for Public Relations by the Agricultural Extensionist
Researcher: Mr. Manit Laklieng; **ID:** 2569001510;
Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);
Thesis advisors: (1) Bumpen Keowan, Associate Professor; (2) Dr. Sineenuch Khrutmuang Sanserm, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were to study 1) bio-graphic data of the agricultural extensionist; 2) knowledge of mass media utilization for public relations of the agricultural extensionist, 3) mass media utilization for public relations by the agricultural extensionist, 4) the opinions toward mass media utilization for public relations of the agricultural extensionist, 5) the needs of the agricultural extensionist in development of mass media utilization for public relations, and 6) problems and suggestions of the agricultural extensionist on mass media utilization for public relations.

The population in this study was all 77 agricultural extensionists in all of the provincial agriculture offices who were responsible for public relations. The data were collected from the population by using mailed questionnaires. The statistical methodology was used to analyze the data by computerized program including frequency, minimum value, maximum value, percentage, mean, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: 62.3% of the agricultural extensionist were female, with an average age of 39.35 years; 61.0% of them were educated at bachelor degree level; an average period of serving as a government official was 11.78 years and an average period of the responsibility for the public relations was 4.53 years; 90.9% of them used to be trained for skill improvement of mass media utilization for public relations. 2) Considering the knowledge of mass media utilization for public relations, it was found that they could answer the questions in the questionnaires correctly at average 12.64 marks from 15 marks. 3) They generally utilized mass media for public relations at medium level; the media were utilized at the most level was personal media. Every media categories were used in order to disseminate agricultural information and knowledge to the public at the most level. 4) The opinions on the usefulness and necessity of mass media utilization for public relations in agricultural extension work, in generally all aspects were perceived at the highest level. 5) The needs for mass media utilization for public relations was generally at much level; the media they needed at the most level was personal media; and they would like to have the development of mass media utilization for public relations by attending a training course for improvement of their knowledge and skills. 6) In general, the agricultural extensionist had problems on mass media utilization for public relations at much level; most of them had problems at the most level that they had usually been assigned so many duties that they had no time to do the responsible job of public relations. They suggested that the agricultural extensionist should be assigned to use agricultural applications tools; the related public agency should organize a training course for them to improve knowledge and skills relating to personal media utilization; and they should have been promote to use radio broadcasting for agriculture.

Keywords: Mass media utilization, Public relations, Agricultural extensionist

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุฑเมือง แสนเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์สุกัญญา อธิปอนันต์ ประธานกรรมการสอบ ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำตรวจทาน และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ประเสริฐ อังสุรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. เอมอร อังสุรัตน์ ที่ได้เมตตาให้การสนับสนุนทุนการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษา และเป็น ส่วนสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อบุญนำ ลาเกลี้ยง แม่หมุ ลาเกลี้ยง นางสาวนิตยา ลาเกลี้ยง คุณสรชัย แก้วสวรรค์ ที่อยู่เบื้องหลังในความสำเร็จที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจ ในการศึกษาและทำการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ของกรมส่งเสริม การเกษตรทุกคน ที่เอื้อต่อการตอบแบบสอบถามให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง รวมถึงเจ้าหน้าที่ กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และให้ กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าตลอดมา

มานิต ลาเกลี้ยง

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	8
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ	9
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร	11
แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ในงานส่งเสริมการเกษตร	13
งานประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตร	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	38
ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	41
ตอนที่ 3 การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	45
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการใช้สื่อประชาสัมพันธ์	61
ตอนที่ 5 ความต้องการใช้สื่อและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้สื่อ ประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	63
ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	78
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปการวิจัย	81
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	95
ก ผลการวิเคราะห์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	96
ข แบบสอบถาม	128
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญญัตินี้

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนข้าราชการพลเรือนสามัญของกรมส่งเสริมการเกษตร ของปีงบประมาณ 2548, 2553, 2556.....	30
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	38
ตารางที่ 4.2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	41
ตารางที่ 4.3 คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร	44
ตารางที่ 4.4 การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	46
ตารางที่ 4.5 สรุปภาพรวมการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร.....	49
ตารางที่ 4.6 การใช้สื่อตามวัตถุประสงค์การประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร	51
ตารางที่ 4.7 สรุปภาพรวมการใช้สื่อตามวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร.....	60
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์	61
ตารางที่ 4.9 ความต้องการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	63
ตารางที่ 4.10 สรุปภาพรวมความต้องการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	66
ตารางที่ 4.11 ความต้องการในการพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร.....	67
ตารางที่ 4.12 สรุปภาพรวมความต้องการในการพัฒนาการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร.....	77
ตารางที่ 4.13 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	78
ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร	79

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 3

